

Egész évre	8.00
Felére	4.00
Negyedévre	2.00
Egy órára	1.00

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Gela No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel.

Anglia nagy napjai

A közeli idő parlamenti választások fegyverzajától hangos az angol közélet. A sajtó és a rádió útján propagált programnyilatkozatok, továbbá a nagy vehemenciával harsogó polémia érdekes képet nyújtanak az angol politika uralkodó motívumairól és módszereiről.

A három számbajöhető párt versenyében a közvélemény favoritja a munkáspárt amelynek hatalmas előnyomulása sem a konzervatívok, sem a liberálisok nem vonják kétségbe. A Daily Mail, amely a múlt választásokon a Zinoviev-levél közlésével rázta fel a polgári társadalmat a konzervatívok érdekében, most az öt éves konzervatív rezsim meddőségét állapítja meg és óva inti a közönséget, hogy ne lsson veszedelmét a munkáspárt elkerülhetetlen győzelmében. Ajánlában valószínűnek tartják, hogy a Labour Party és a konzervatív párt körülbejáró egyszámú mandátumot fog szerezni és maga a londoni tőzsde is, amely a pártok kilátásait a leg pontosabban összegyűjtött adatok alapján mérlegeli, ezt a horoszkópot állítja fel. Eszerint a kormányzati probléma súlypontja a legkisebb párt; a liberálisok állásfoglalására helyeződik át; mert a nyolcvan kilévezen mandátumra becsült liberális párt az egyik vagy a másik oldalhoz való csatlakozásával a munkáspártot vagy a konzervatívokat illetheti a hatalomra.

Minden nagy angol lap azzal a kérdéssel foglalkozik most, hogy koalíciós kormányzás szükségese esetén a liberálisok a munkáspárttal fognak-e szövetekezni, vagy pedig a konzervatívokkal. Az erre vonatkozó cikkekből kiderült, hogy a polgári lapok megalakulása alig várják. A Manchester Guardian hónapok óta folytat anketót arról, hogy a liberális választók felfogása melyik megoldás mellett volna. A beérkezett hozzászólások azt mutatják, hogy a liberális választók inkább a szocialistákkal való együttműködést kívánják. De a konzervatív pártban sem sokkal nagyobb a hajlandóság a megegyezésre. A párt arisztokrata és nagykapitalista része a legszélsőségesebb demagógnak tekinti Lloyd George-ot, aki a lordok házában hatalmát leferte a nagyvagyon sulyosan megadóztatta, radikális földreformot léptetett életbe, és az egyenesen baloldali szocialista jellegű törvények egész sorával csapott le a konzervatívizmusra. Egyébként is a konzervatívok fázognak a liberálisok fegyverzettségétől, mert tudják, hogy Lloyd George-ot szűzesztív egyénisége és ritka kvalitásai a pártja számbeli erején túlmenő befolyáshoz juttatják. Már pedig a pártfélelemben sokkal fontosabb szerepet játszik a párt érdek, mint az elv. A konzervatívok inkább átengedik a teret Macdonaldéknak, semmint hozzájárulnának egy olyan kombinációhoz, amelyben az ő vezéreik esetleg Lloyd George statisztáivá főrpülnének. Ennek a magatartásuknak ideológiai igazolásán szolgálnak a reformok rész tempója, amelyet a liberálisok vezére dikál és amely szinte az extrémítás benyomásait kelti a Labour Party kimért demokratizmusához képest. A konzervatív

vok pártjuk jövője szempontjából előnyösebbnek látják az ellenzékiséget, amely Angliában igen kényelmes és koo kázatmentes, mint egy olyan kooperációt, amelyben Lloyd George-é a döntő szó.

Amunkáspárt számít az abszolút több ségre, amely fejlődje a koalíció kény szerepét. Ha azonban ez a számítása nem válna be, minden jel szerint semmi akadály sem lesz annak, hogy a hatalmat a liberálisokkal együtt vegye át. Magának Macdonaldnak sincs inyére az az elán, amellyel Lloyd George előretör mert a polgári liberalizmus népszerűségének gyarapodása a munkáspárti róvá sára megy. Mégis a Lloyd George által

képviselt progresszivitás sikere végeredményben a munkáspárti program megvalósításának feltételeit javítja és a két tábor együttműködése látszik annak az egészséges közepetnek, amelyen a megrázkódtatások elkerülhetők. Macdonad ugyan a jazz-dobos produkcióihoz hasonlította Lloyd George szónoki bravurjait, de Snowden már tárgyal a liberális párt vezérével és nem fér hozzá kétség, hogy a két párt meg fogja egymást érteni a rájuk háruló történelmi misszió betöltésének alapeszméiben.

Az angol belpolitikai események me nem egész Európát élénken érdekli, tekintettel arra, hogy akár homogén munkáspárti akár munkáspárti-liberális kor

mány jön létre Angliában, a konzervatívok bukásának mindenestre új külpolitikai orientáció lesz a következménye. Chamberlain alatt a Foreign Office ugy szólnak csak a brit tengeri hatalom érdekeinek esorbilitásására ügyelt, míg kontinentális politika irányítását teljesen a Quai d'Orsay-ra bízta. A jövő hónapban esedékes angol kormányváltás nyilvánvalóan ezt a rendszert sem fogja érintetlenül hagyni, hiszen ugy Macdonald, mint Lloyd George koncepciójához szervesen hozzátartozik az európai nének viszonyának szabályozása a béke szellemében s mindkét államférfi tanúságot tett már a multban ezirányú aktív tásáról és kezdeményező lendületéről.

Teljes kudarcra ért véget a leszerelési előértekezlet

Genf, május 7. — A leszerelési előértekezlet jllesezése a mai nappal véget ért. Bernsdorff gróf német delegátus a japoknak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy csakis abban az esetben lesz jelentősége a leszerelési konferen

összehívásának, ha a kormányok delegátusainak más utasításokat fognak adni a nem olyanokat, amilyenekkel az előértekezletre elbocsátották őket. Németország a maga részéről közelebb

ről ünnepelesen is le fogja szögezni, hogy nem hajlandó továbbra is osztani a leszerelés ellenző államokkal a felelősséget a leszerelés további halogatásáért.

Nem engedélyezték a buza és a liszt vámmentes behozatalát

A kormány gazdasági bizottsága mezőgazdasági hitelintézetek felállítását határozta el

(Bucuresti-Bukarest, május 7. Az Új Kelet tudósítójától.) A kormány gazdasági bizottsága tegnap este ülést tartott Popovici, Madgearu, Mihalache, Lugoseanu és Ene miniszterek illetve államtitkárok részvételével. A bizottság mindenekelőtt tárgyalás alá vette az olajszindikátus kérését 150 vagon vámmentes lenmag behozatalára vonatkozólag és hozzájárult a kérés teljesítéséhez a lentermelés fejlesztése végett. Foglalkozott a bizottság azzal a kéréssel, illetve

tervvel, hogy bizonyos mezőgazdasági termékek bevitelét szabadabbá tegyék. Megállapította azonban, hogy nincs helye akár a buza, akár a buzaliszt vámmentes bevitelének engedélyezésnek.

A gazdasági bizottság azután az építkezések — ugy a köz, mint a magánépítkezések — nagy problémájával foglalkozott és megbizta Raducanu munkaügyi és népjóléti minisztert, hogy a beérkezett külföldi ajánlatokat tanulmányozza és azok ügyében tárgyaljon.

A Németországgal kötött gyógyszer szállítási egyezmény alapján eszközölt megtakarításokból a bizottság különböző vasuti anyagok beszerzését határozta el.

Végül az általános mezőgazdasági helyzetről tárgyalt a kormány gazdasági delegációja és leg sürgetőbbnek a mezőgazdasági hitelintézet felállítását látta, hogy a mezőgazdaság hitelszükségleteit szervesen és központosítva legyenek kielégíthetők.

Berlinben teljesen helyreállott a rend

A kommunista képviselők a május elsejei események miatt bizalmatlansági indítványt nyújtottak be a porosz miniszterelnök és a birodalmi belügyminiszter ellen. Száztizenhat kommunistát átkísértek az ügyességre

Berlin, május 7. A kommunista internacionale német csoportjánál, a Karl Liebknecht-házban a rendőrség ma házkutatást tartott, melynek eredményeként az egész irattárt lefoglalták és be szállították a rendőrfőnökségre.

A kommunista képviselők ma kollektive bizalmatlansági indítványt terjesztettek be Braun porosz miniszterelnök és Krestinski belügyminiszter ellen az elmúlt héten előfordult rendőri brutálításoknak meg nem torlása miatt.

Berlin, május 7. A május elsejei zavargások huszonnégy áldozata közül nyolcat felboncoltak s a hatóságok ezek eltemetéséhez megadták a szükséges engedélyt. A többi áldozat boncolásával ma végeznek a törvényszéki orvosok.

A rendőrség az őrzetbe vettek közül száztizenhatot már át is kísért az ügyész ségi fogházba, közülük harminckettő ellen lázadás miatt indítják meg az eljárást. Berlinben egyébként teljesen helyreállott a rend.

München, május 7. A bajor belügyminiszter rendelkezése több házkutatást foganatosítottak a fővárosban, továbbá Augsburgban és Keiserslauternben is. Egyik keiserslauterni házban nagymeny

nyiségű kommunista propagandátratót foglaltak le. Ugy Münchenben, mint Keiserslauternben és Augsburgban számos letartóztatást eszközöltek.

Berlinben a rendőrség tovább folytatta a gyanús negyedekben a házkutatások foganatosítását. Több külföldit, akiknek iratai nem voltak rendben és akikről kiderült, hogy utlevél nélkül lépték át a birodalom határát, a rendőrség őrzetbe vett.

Szerda, csütörtök, péntek Kettős műsor!!!

CORSO

A férfi, asszony és a bűn

Főszereplők: JOHN GILBERT

A szerelem védjegye

Főszereplők: COLLEN MOORE

május 7.
MI
ek. Selyem,
ikus szá ma,
ts 6 árban
püzlet Cluj,
Ferdinand 8,
és tisztítása
bea gyári
e. 11-kor:
ti cow-boy
Főszereplők:
Dane. Hely-
mán Opera
akája (Be-
bega Vasile
ny. Gyer-
la. (Rabega
északája.
ményei:
Hogyan
n Davissel
vetítették a
jobb film-
a férjét fog
t. Mind a
megjelt a
agó közön-
kitőlő kö-
ás hangja
latam még
ok hallat
különösen
iselve, ami
erdekl első
ma férjét
n-ujdonság
ató a ma-
0, 5 és 1
0 lej.
figyelmébe
bló bérlet.
kéri az
t, akik
hátralék-
aszt milőbb
és Vecsere
a színház-
önörökös-
zinházban.
za. Rudolf
renez J6-
til olcsó
és 10 lej
SEK
astagabb
és 50 lej,
vezmény.
jeligés
ó helyeg
a 250 lej.
levő II-ös
prést kere-
schild Vá-
jud. Sánta
iség kiadó
28 sz. alatt
vet beszélő
zsidó leány,
in is segéd-
stetik. Cim
ort. kóser
Szank Mi-
nyadi-utca
— Tiszta,
olgalás.
bas lakás
előleg h-
Cim a k-

Babonás számok az aviatikában

Küszmeri dolog, hogy az aviatikusok többé-kevésbé babonások. Ez a tény persze nem kerülte ki a szakírók figyelmét sem. Megállapították többek között azt is, hogy ajg van pilóta, aki az amuletje nélkül merne beülni a repülőgépre. Némely repülő nem hagyja magát lefenyképezni indulás előtt a repülőgépe mellett. Sőt oly repülő is akad, aki a viláért sem ilne rá egy bizonyos rendszerű repülőgépre.

Szerencsére a legkevésbé elterjedt aviatikuskatona a kabalisztikus számok babonája. A 7, 12 és 13-as számoknak aviatikusaink nem tulajdonítanak jelentőséget, minthogy ezek a számok ép annyira jeleznek sikert, mint balszerencsét.

Nézzük például a 7-es számot. A léghajózás történetében két nevezetes esemény fűződik a 7-es számhoz. Az egyik a La Manche-csatorna átrepülése léghajón, a másik pedig Gambaetta repülése az ostromolt Párisból Franciaország belsejébe. Az első pozitív eredményt ugyanis léghajóval Blanchard Francois érte el 1785 január 7-én, amikor átrepülte a La Manche-csatornát. Dowerből Calaisba, Gambetta Leó pedig 1870 október 7-én léghajón hagyta el az ostromolt Páris és Franciaország belsejébe repült a nemzet védelme megszervezése céljából. Szóval a 7-es dátum az aviatika multjában szerencsés volt.

A 12-es számról már nem állíthatjuk ezt, mert egyfelől szerencsés eseményt jelent, másrészt szerencsétlent. A szerencsés 12-es dátumok a következők: 1. 1903 november 12-ikén a „Lebanday» kormányozható léghajó Moissonból Párisba repült, 2. 1906 november 12-ikén Santos Dumont 220 métert repült át repülőgéppel és európai rekordot állított fel.

Ezzel szemben három szerencsétlen 12-es szám szerepel a kormányozható léghajó történetében. 1. 1897 június 12-én Tempelhof mellett felrobban az első német kormányozható léghajó, amelynek a feltaláló is (dr. Welfert) áldozatul esik a mechanikussal együtt 2. 1900 július 12-ikén Santos Dumont Páris felettrepül a kormányozható léghajójával, de lezuhant a háztetőkre és onnan báró Rothschild kertjébe. 3. 1902 március 12-ikén Páris fölött felrobban az olasz Senerónak „Fax»nevű kormányozható léghajója és utasainak összeszenesedett holttestével lezuhant az egyik párisi utcára.

A fontos aviatikai események sorozatában szerepel jelszik a 13-as szám. Amíg a közhiedelem csak a szerencsétlen eseményekkel hozza összefüggésbe a 13-as számot, addig az aviatikában a 13-as szám hol szerencsét, hol meg balszerencsét jelent. Santos Dumont például nem panaszkodhatott a 13-as számra, mivel első sikercinek a dátuma volt. Így például 1899 november 13-ikán először repült körül az Eiffel-tornyot kormányozható léghajójával. Repülőgéppel is 13-ikán sikerült neki először a levegőbe emelkednie és átrepülni 8 métert. Ugyan csak szerencsés volt a 13-as szám Henry Farmannal is, mivel 1908 január 13-ikán átrepülte az 1 kilométeres távolságot és ezzel megnyerte a Deuysch-Archdeakon-féle 50.000 frankos díjat.

De a vélelennék csodás játéka folytán a 13-as szám mégis csak több szerencsétlenséget jelent az aviatika multjában, mint sikert. Az első ilyen szerencsétlen még 1785 június 13-ikán történt. Pilafr de Rozier, a híres francia léghajó ezen a napon kísérte meg a La Manche-csatorna átrepülését Calaisból Dowerbe. Ennek a kísérletnek azonban maga is áldozatul esett. A gázszelap hibás működése folytán a hidrogén-gáz elszapadt, úgyhogy aléghajó lezuhant és Pilafr

Május 10-iki kezdettel

S. O. S.
a Select-mozgásban.

de Rozier szörnyen halt. Nadar a híres léghajós élete végéig meg volt arról győződve, hogy a „Gigant» léghajójának sikertelen felszállásait az okozta, hogy az első repülés alkalmával 13 utast vitt magával. Hiába bizonyították társai, hogy a kedvezőtlen légköri viszonyok okozták a balsikereket, ő állhatatosan kitartott balhiedelme mellett.

1887 november 13-ikán szállt fel Párisban az a léghajó, amelyen Lhoste léghajós Mangot mérnökkel együtt Angliába akart repülni. A léghajó azonban örökre eltűnt az Atlanti Ocean felett, úgyhogy a sorsáról ma sem tudunk semmit. Utasai bizonyára elpusztultak a léggömb egyútt.

Egy izgalmas élet izgalmas részletei Megjelentek Dosztojevskij özvegyének emlékiratai

Az emlékiratok korát éljük. Alig van hét, hogy az európai könyvpiacra meg nem jelennek egy-egy rendszerint terjedelmes memoár, amely világosságot igyekszik vinni valamilyen érdekesebb pályára eddig homályban maradt részleteibe.

A politikusok és államférfiak kezdtek, a híres színésznők folytatták. Most az íróvilág került sorra.

Nemrég kerültek a közönség elé Dosztojevskij özvegyének emlékiratai. Tulzást nélkül megállapíthatjuk, hogy az utolsó esztendőben alig jelent meg magyar nyelven ennél izgalmasabb olvasmány. Az örök írórsors szót a könyv minden oldaláról felelnek. Álljon itt néhány érdekesebb részlet.

1886 október 3-án este 7 órakor — így kezdi történetét Dosztojevskij asszony — mint rendesen elment a gyorsírást tanította. A szokott helyére ült, amikor hozzálépett Oljchin és megkérdezte tőle, nem akar-e valamilyen gyorsírási munkát vállalni. Mikor látta a hajlandóságot, elmondta, hogy Dosztojevskij író-nál kellene dolgozni, aki új regénnyel van elfoglalva és az a szándéka, hogy gyorsíró segítségével vesse azt papírra. A regény körülbelül hét ives lesz és az egész munkáért ötven rubelt ajánl.

A kisleány örömmel és izgatottan vállalkozott. A tanár még hozzátette: holnap féltizenkettőkor jelentkezék nála. Sem előbb, sem később. (Ez volt Dosztojevskij kedvence szavajárása.)

A mondott időben meg is jelenik az író-nál. Dosztojevskij kiprobálja. Érdeklődik egyről-másról, de nem túlságosan barátságos. Majd véget vet a beszélgetésnek. Jöjjön el holnap, most nem tudok diktálni — mondja. Bucsukszor pedig így szól:

— Örültem, amikor Oljchin nőt ajánlott s nem férfit. Tudja-e, hogy miért?

— Ugyan miért?

— Mert a férfi bizonyára leitta volna magát hébe-hóba, de maga remélem nem fog inni.

Alig bírtam visszafojtani a nevetést — mondják a feljegyzések. — Nyugodt lehet, hogy én nem fogok inni.

A munka nagyon sürgős volt. Bátyjának halála után Dosztojevskij magára vállalta a bátyja kiadásában meg-

Gróf Zeppelin negyedik léghajója a „Z4» Eichterdingen mellett ment tönkre. A katasztrófa után megállapították, hogy ennek a kormányozható léghajónak a magassága pontosan 13 méter volt. Végül megemlíthetjük még, hogy egy magyar pilótának a tragédiája is a 13-as számhoz fűződik. A magyar aviatika első áldozata Takács Sándor volt, aki 1912 október 13-ikán zuhant le repülőgépevel.

Május 10-iki kezdettel

S. O. S.
a Select-mozgásban.

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Főrdőszobák, gozftés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasótere és fodrászműhely. Bár Buffet.

Rendkívül leszállított szobádrak!

tás után bevallotta, hogy sógornője és mostoha fia pénzt kért tőle, mivel azonban nem volt neki, azok rábeszéltek, hogy bundáját a zálogba küldje. Egyre azt hajtogatták, hogy beült az olvadás, künn meleg van és néhány napig ősi kabátban is eljárhat...

A fiatal pár utja nem volt rózsákkal kirakva. Folytonos bajok, nehézségek merültek fel, azután jöttek a súlyos csapások: betegségek, halálozások és néha — például az 1872-es esztendőben — egészen megdöbbentően torlódott össze sok sorscsapás.

Anyagi helyzetük azonban javulóban volt, amit nagy mértékben elősegített az a körülmény is, hogy Dosztojevskijné maga vette kezébe ura munkáinak terjesztését. Erről a Dosztojevskij-könyvterjesztő vállalatról érdekes adatokat mondanak el az emlékiratok. Nagy kedvel fogott az asszonyka a munkához: tőke alig kellett az üzlethez, helyiségért nem kellett fizetnie, mert a lakásáról jötték az ügyeket; árut nem kellett raktáron tartani s kezdetben elég volt, ha csak azokat a könyveket szerezték be, amelyeknek az árát a megrendelő előre beküldte. (Milyen könnyű volt akkor könyvkereskedőnek lenni...)

A vevők és a bolt között igen jó volt a viszony. Egyesek azt hitték, hogy Dosztojevskij maga foglalkozik a könyvek eladásával és neki irtak. Mások az üzlet címére irták a leveleiket és azt kérték, hogy írják rá a számlára, hogyan ért magát a nagy író. Dosztojevskij nagyon örült ezeknek a leveleknek.

... Szegény drága Anja..., semmit sem hagytok rád... szegény... nehéz lesz az életed. Ezeket a szavakat hajtogatta folyton halálos ágyán Dosztojevskij, aki midőn érezni kezdte a vég közeledését, minden függőben maradt dolgáról megfeledezett és csak hozzátartozóinak sorsa aggasztotta.

Pedig — mint a körülmények bizonyították — aggodalomra nem volt ok. Dosztojevskij özvegye kényelmesen megélt férje munkáinak kiadásából, sőt még arra is télt, hogy az orosz író emlékére iskolát alapítson.

Tiszteletet parancsolóan állja meg helyét az egyedüllet napjaiban Dosztojevskij özvegye, amint önfeláldozóan tartott ki férje mellett is annak minden súlyos kellemetlensége közepette. Most megjelent emlékiratai egyszerre két lélek mélységébe vetítenek be és feljegyzéseit szívesen forgatni nemcsak a világ egyik legnagyobb regényírójának napról-napra nagyobb számú hívei, hanem azok is, akik egy igaz asszony életével akarnak megismerkedni. (k. i.)

ACÉLLEMEZ ÜZLETI REDŐNYÖKET
Essingeni ablak faredőnyöket gyártunk és a legolcsóbban szállítunk. — Aránylatlalt díjtalanul szolgálunk. —
KALÁSZ TESTVÉREK
BRADA - MAGYARORSZÁG

Cserépkályhák
Állandóan nagy választékban, különböző színek, modellek és nagyságban.
Gyári árak!
Fayence-lapok falburkolathoz konyhák, fürdőszobák és folyosók részére.
Kérjen aránylatot!!
TERRACOTTA
Cserépkályha gyártó és forgalmazó

Fischer...
pellé...
Mac...
del...
Még...
(Bucurest...
Kelet tud.)
rend előtt...
meginterpe...
ügyi minis...
terpelláció...
gyelemmel...
arra, hogy...
Államban...
delem végs...
mányhoz...
— A ron...
Fischer Ti...
pokban a s...
vái. A pénz...
selni már...
a fizetés...
ások és...
ra szapo...
val fenye...
Kereskede...
mely már...
ga alá...
— Az or...
jelenlegi...
konszolidá...
lasi intézk...
lyesseni tu...
gató politik...
tály boldog...
nek emolke...
reskedelem...
hat hóna...
történt a...
reskedele...
itt van pél...
kérdése, an...
delemnek é...
érdemleges...
meg, mit j...
pontjából...
százalékról...
Egészen te...
alát a köv...
re fogják...
Fischer...
végén kér...
miniszterh...
legközele...
vane-va...
helyzetét...
akar és...
reske...
Fischer...
amelyet a...
solt, Madg...
nyomban...
niszter rés...
hogy a ne...
van korma...
ett, hogy s...
tén...
A sebek...
vanua...
alatt gy...
A korm...
tartozások...
de a belf...
azonban...
kezésre, a...
hanem a...
re fognak...
az a terv...
S...
Ame...

Fischer Tivadar a Kamara mai ülésén Interpellációban tárta fel a kereskedelem sebeit

Madgearu miniszter válaszában vámszabadraktárakat, kereskedelmi hitelt és az agonizáló kereskedelem szanálását ígerte. Még mindig nem került nyilvánosságra az amnesztia politikai része

(Bucuresti-Bukarest, március 7. Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülésén napirend előtt dr. Fischer Tivadar képviselő meginterpellálta a kereskedelmi és iparügyi minisztert, Dr. Fischer Tivadar interpellációjában, amelyet a Ház nagy figyelemmel hallgatott végig, rámutatott arra, hogy az ország egyik osztálya az államban az állam oszlopa, a kereskedelem végső segélykiáltásait küldi a kormányhoz.

— A román kereskedelem — mondotta Fischer Tivadar dr. — az utóbbi hónapokban a szó szoros értelmében aggronál. A pénzügyi krízis fajtogatásait elviselni már nem tudja, a fizetőkép telenségek, a váltóóvatóságok és a esodók száma napról-napra szaporodik és végső katasztrófával fenyegeti a romániai kereskedelmet.

Kereskedelmünk egy széteső épület, amely már eddig is ezeket tetetett magára alá. — Az ország kereskedő társadalma a jelenlegi kormánytól reméli az ország konszolidációját és a szükséges orvoslási intézkedések bevezetését. Usak helyeselni tudjuk a kormány paraszttámogató politikáját, mert ha a földmives osztály boldogul, akkor vásárló képességeinek emelkedése egészen hat ki a kereskedelem reuzálására is.

Hat hónap óta azonban semmi sem történt a néhez helyzetben lévő kereskedelem megmentése érdekében. Itt van példának a vámszabadraktárak kérdése, amely régi sérelme a kereskedelemnek és ma sem történt még semmi érdemleges intézkedés. Vagy nézzük meg, mit jelent a kereskedelem szempontjából, hogy a Banca Nationala hat százalékról nyolcra emelte a kmtlábót. Egészen természetes, hogy ezt a differenciát a közvetítő bankok a kereskedelemre fogják hárítani.

Fischer Tivadar dr. interpellációjának végén kérdést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy legközelebbi munkaprogramjában vane valami, ami a kereskedelem helyzetét segíthet, mi az, amit tenni akar és mikor akar hozzálatni a kereskedelmi élet szanálásához?

Fischer Tivadar dr. interpellációjára amelyet a Ház többsége zajosan megtapsolt, Madgearu kereskedelmi miniszter nyomban válaszolt. A kereskedelmi miniszter részletes válaszában kijelentette, hogy a nemzeti parasztpárt hat hónapja van kormányon és ezalatt mindent megett, hogy segítsen a kereskedelem helyzetén.

A sebek azonban sokkal mélyebben vannak, mintsem ilyen rövid idő alatt gyökeresen lehetett volna orvosolni. A kormánynak eddig csak a külföldi tartozásokat volt módjában rendezni, de a belföldiekre nem vol fedezet. Most azonban 50 millió dollár áll rendelkezésre, amelyet nemcsak a külföldi, hanem a belföldi adósságok rendezésére fognak felhasználni. A kormánynak az a terve, hogy január elsejéig nem

fizet külföldi adósságot, hanem minden rendelkezésre álló összeget a belföldi adósságok rendezésére fog fordítani. A kereskedelem nagy bajai a liberálisok tíz éves politikájának következményei. Most már tudjuk, hogy mivel tartozunk s megvan az első forrásunk a tartozások fedezésére.

Madgearu ezután rámutatott arra, hogy a liberális párt nagy külföldi propagandát fejt ki a külföldön, az ország diszkreditálására. Holott ők a felelősek a jelenlegi helyzetért. Kijelenti, hogy nem egyszer hívta fel a liberális pártot, hogy a parlament szöszkéről fejtsek ki ki a felelős a helyzetért és mi az oka a jelenlegi krízisnek. A liberálisok azonban csak titokban fejtenek ki aknamkát, nincs bátorságuk, hogy a parlament nyilvánosságra előtt ylatkozzanak meg. Utójjára hívja fel a liberálisokat, hogy a parlament tribünjéről fejtsek ki álláspontjukat.

Madgearu ezután dr. Fischer Tivadar konkrét kérdéseire válaszol és rámutat arra, hogy tegnap egy bizottság ült össze, amely a vámszabadraktárak feállításáról és a kereskedelmi hitel meg szervezéséről tárgyalt. A bukaresti kereskedelmi kamara elhatározta, hogy szövkezezi alapon szervezi meg a kereskedők hitelét, úgy hogy egyik kereskedő a másikért fog a bankkal szemben garanciát vállalni.

Ezt a szövkezezi akciót a kormány is támogatja és ha az ország többi kamara ilyen szövkezezi akcióra szánják el magukat, úgy ők is élvezni fogják a kormány támogatását

Alighogy Madgearu szavait befejezte, noha a házszabályok szerint Fischer Tivadart illette a szó, Duca felpattant a helyéről és indulatos szavakkal utasította vissza Madgearu szavait. Kijelentette, hogy a liberális párt nem folytat kampányt a külföldön. Különbön is nem válaszol olyan hangra, amilyent a kereskedelmi miniszter használt.

Önök az volt az első mondata, mondotta Duca, — hogy a kormány nem fogja kifizetni a külföld tartozásait...

— Ez hazugság! — pattant fel helyéről Madgearu. Kérem megállapítani a gyorsírójegyzetből, hogy én csak azt mondtam, hogy január elsejéig lehetőleg nem fognak külföldi tartozást fizetni. Különbön is önnök nincs meg a felkészültsége ahhoz, hogy erről a kérdésről beszélhessen.

Ezután Pop Csicsó István a kamara élénk derűsége mellett Fischer Tivadar dr.-hoz fordul és ezeket mondja:

— Az öné a szó, képviselő ur, igyekezzék gyorsan hozzakezdeni a válaszához, nehogy Duca megint közbeszóljon. Fischer Tivadar dr. válaszában kijelentette, hogy meg van győződve arról,

S. O. S. a Select-mozgóban.

hogy Madgearu kijelentései nagy örömet fognak kelteni a kereskedők körében és hogy a legrövidebb időn belül meg fog változni a helyzet.

A szenátus ülésén az érettségi törvényjavaslat szerepelt napirenden, amelynek szakaszait előbb Binder szász szenátor, majd Gyárfás magyar szenátor támadta alapos érvekkel.

Nagy meglepetést kellett, hogy az amnesztiajavaslat nem került parlament elé. Egyes verziók szerint a javaslat nem is kerül parlament elé, hanem régenszanácsi dekrétummal lép életbe.

Az amnesztia javaslat politikai része még mindig nem ismeretes csak a katonai része készült el és az a következőket tartalmazza:

- Amnesztiát kapnak: 1. A sorozásról távolmaradtak. 2. Az előrt időben be nem vonultak. 3. A békeidőben külföldre dezertáltak. 4. A behívó parancsnak és a szemlékre való felszólításoknak nem engedelmesskedettek. 5. A dezertőrök rejtegetői. 6. Azok, akik nem jelentették be elkötésüket egyik községből a másikba. Nem kapnak amnesztiát az ellenséghez háboru idején dezertáltak. A katonai amnesztia javaslaton kívül bizonyos mérvű politikai amnesztia is lesz, ezek azonban nem annyira deliktumokra fognak vonatkozni, mint inkább csak megkegyelmezesek lesznek bizonyos elitáltak részére, akiknek listáját most állítják össze.

Merényletet követtek el Waldemaras litván külügyminiszter ellen

Waldemaras sértetlen maradt, fia és felesége azonban súlyosan megsebesültek

Berlin, május 7. Ideérkezett jelentés szerint Woldemaras ellen merényletet követtek el. A külügyminiszter operai előadásra készült s kocsijára egy lengyel fiatalember rálért. A golyó Woldemarast nem sebesítette meg, a kocsiban mellette ülő törzstisztet azonban halálra sebezte.

A merénylőt letartóztatták. Páris, május 7. Ujabb kovnoi jelentés szerint a Woldemaras külügyminiszter elleni merényletnél felesége és fia is súlyosan megsebesültek. Mindkettőt haslövés érte. A merénylők legalább négyen voltak a tett elkövetése után a színház mögött várakozó gépkocsin elmenekültek. A színház előcsarnokában két bombát is találtak, melyeket a merénylők időhiányában nem robbantottak fel, noha a külügyminiszter sértetlen maradt.

Minisztertanács elé kerül a gégetükörpanama vizsgálóbírói jelentése

(Bucuresti-Bukarest, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Averescu-kormány távoztása után kípattant botrányok legnagyobbika volt az emlékezetes gégetükör-ügy, amelynek Lupas egészségügyi miniszter volt a főhőse. Lupas Németországban több százezer értékű gégetükört rendelt az állami kórházak számára és a rendelt mennyiség, mint azt utólag megállapították, legalább ötven évre elegendő lett volna Romániánál kétszer nagyobb ország számára is.

ményét. A jelentést Dan Sever a legközelebbi minisztertanács elé terjeszti, amely dönteni fog arról, hogy Lupással szemben alkalmazni fogják-e a miniszteri felelősségről szóló törvényt. Amennyiben a minisztertanács ilyen értelem-

ben dönt, úgy az ügy a parlament elé kerül további eljárás végett. A vizsgálóbíró jelentését ettől függetlenül megkapta az igazságügyminiszter is, aki mint a legfőbb igazságügyi hatóság, a további intézkedéseket foganatosítja.

A radikálisok és kommunisták törtek előre a franciaországi községi választásokon

Páris, május 7. A községi választások mandátumainak egyharmad részéről most már ismeretessé váltak az eredmények. A radikálisok és a kommunisták néhány vidéki városban előretörtek a szociálisták rovására. A fővárosban 80

mandátum közül 44-nek dőlt el a sorsa és meglepetést okozott, hogy a kommunisták eddigi helyeiket meg tudták tartani. A többi mandátum sorsa felett a jövő hét vasárnapján folytatódó választásokon döntenek a szavazó polgárok.

Május 10-iki kezdettel S. O. S. a Select-mozgóban.

HIRDESSZEN AZ U KELET-ben

Amerikai mintára férfiföltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj.

Hotel... mel felsze... szobák... volt rózsákkal... volt akkor... volt igen jó volt... nem volt ok... állja meg... panama... yhák... atot!!

EGYESÜLETI ÉLET

Vasárnap meetinget tart Kolozsváron a Mizrahi

A Mizrahi kolozsvári helyi csoportja, az eszme minél nagyobb körökben való megismertetése és népszerűsítése céljából elhatározta, hogy a legközelebbi előadó által fogja ismertetni a Mizrahi mozgalom célkitűzéseit. Legközelebbi kolozsvári rendezvényére a helyi csoportnak sikerült a mizrachizmus két nagy tudású vezérért egy-egy előadás megtartására megnyerni. Efraim Ráthot Nagyvárdról és Klein Jakabot Bánffyuharadról Efraim Ráth a kolomeai nagy rabbi család gyermeke, aki különösen tal mudtudása révén közserzetnek és megbeszélésnek örvendő a váradai zsidóság körében. Fivérért, ki világhírű gaon csak nemrég iktatták be Suceava főrabijává. Őcse pedig a Sfatil Amenü világhírű héber nyelvkönyvek szerzője.

A Mizrahi másik szónoka Klein Jakab szintén kiváló tal mudtudós, aki éjszakait nappallá téve, könyvtárszobájában foliások közé merülve tölti életét. Ő a mozgalom régi és közismert harcosa akinek tollából zsidó problémákról már több héber és magyaryelvű tanulmány jelent meg.

A Mizrahi helyi csoportja ezeket az előadásokat rendszeresíteni akarja. A helyi csoport vezetősége, amint a jelek is mutatják, teljes energiával fogott hozzá nagyszabású programjának realizálásához.

A meeting a malom-uccai Beth-Abraham imaházában e hó 12-én, vasárnap délután 4 órakor lesz megtartva, melyet már is nagy érdeklődés előz meg.

Az Aviva-Hitachdut közleménye. Minden tévedés elkerülése céljából, az Aviva-Hitachdut Nőszintja ezúton is tudatja az egyes Avivákkal, hogy Jom-Haavivóth nem lesz május 9-én és 10-én hanem csak a Barisszia Jom-Hitachdutja. A Jom-Haavivóth időpontja későbbben lesz megállapítva és közlendő.

A Barisszia-konferencia delegátusaihoz. A Barisszia-Hitachdut ügyvezetősége értesíti a delegátusokat, hogy megérkezésük után tartoznak a Sr. B. L. Pop 10. sz. (Keren Kajemeth-iroda) jelentkezni, ahol az igazolás is meg fog történni. A konferencia délelőtt 11 órakor kezdődik a Neolog Iskolában (C. Regele Ferdinand 52.), este fél 10 órakor pedig kommersz lesz a Zsidó Menza helyiségében (C. Dorobantilor 11, Tordai Sörgyár épület).

Helyreigazítás. Lapunk április 11-iki számában tévesen közöltük a behitleni VIZO vezetőségének névsorát. A VIZO elnöknője nem dr. Eisinger Hermanné, hanem Hirtch Mártonné lett. Alelnökök pedig Lichtenstein Hjelné és Indig Lázárné. A nősoros estélyt nem a VIZO, hanem a behitleni zsidó nőgyűlés rendezte.

Május 10-iki kezdettel

S. O. S.
a Select-mozgásban.

Exisztenciát nyújtó ujdonság

(né et szabadalom) egyeduralmára Cluj és környező megyékre, va amint Erdély nagyobb városaira és vidékeire rayon-

vezérképviselőt

keresünk.
Szükséges tőke 20.000 Lei. Csak abszolút komoly és agilis reflektánsok adják be ajánlataikat „Ex. 79” jellegre Rudolf Mosse Oradea, Strada Alexandrii No. 2.

Hirdessen az Uj Keletben

Május 15-én startol a Zeppelin oceánjáró útjára

Washington, május 7. Az amerikai tengernagy hivatal kábeltáviratot kapott a friedrichshafeni légi kísérleti állomástól melyben közlik, hogy a Graf Zeppelin május tizenötödikén startol az oceánjáró útra. A léghajóművek vezetősége arra kéri a tengernagy hivatalt, hogy a lég-

hajó útját az amerikai szárazföld felett minden lehető módon könnyítsék meg. A Graf Zeppelin május huszonkettő-kéig marad Lakehurstban, azután visszatér Németországba. Mindkét oceánjáró útján a léghajó postát is visz magával.

Egyre borzalmasabb arányokban bontakoznak ki a perzsiai földrengés pusztításai

London, május 7. — Teherani jelentéséből egyre nagyobb arányúnak bontakozik ki a perzsiai földrengés, amely négy intenzívebb és pusztítóbb hatást még nem jegyezett fel eddig a perzsa történelem. Az elemi csapás hatalmas területen pusztított és a földlökések Perzsiában mindenütt egészen a Perzsa-öbölhöz érezhetőek voltak. Négy óra alatt összesen tizenkét földlökés volt érezhető, melyek közül a legrövidebb ideig

tartó is húsz másodpercig s a hosszabbak három percig tartottak. A Perzsa-öbölhöz tenger-rengést is megfigyelték. Az elpusztított területen husz helység teljesen megsemmisült. A romok között még megmaradtak a templomok halott van. Vöröskeresztes misszionáriusok indítottak néha földrengéssújtottak mentésre s ezek magukkal viszik a lakosságuknak a parlament részéről megadott első segélyeket kiosztás végett.

Tizenötezer sékelt május 15-ig

Súlyos betegségek veszélyeztetik az angol faj jövőjét

Az angol közegészségügyi miniszter megdöbbentő beszéde

London, május 7. Igen érdekes beszédeket mondott az alsóházban Neville Chamberlain közegészségügyi miniszter az angol közegészségügyi viszonyokról. Beszéde során többek között ezeket mondta: — Állandóan felmerül az eszme, hogy miért nem tesszük vajami olyan radikális lépést, amely megakadályozná, hogy azok az egyének, akikből soha sem lesz egész ember, ne szaporíthatassák a testi vagy szellemi nyomorékok számát. Sokan hivatkoznak arra, hogy egyes országokban már törvény intézkedik az életképtelen emberek sterilizálásáról. Javasolják hogy ezt Angliában is be kellene vezetni. Azt hiszem, hamarosan komoly hadi mányos megfontolás tárgyává kell tennünk ezt a kérdést. Egyelőre még nem áll annyi adat a rendelkezésünkre, hogy határozottan álljást foglalhatnánk a terv ellen vagy mellett.

A beszéd általános megdöbbentést keltett. — Ezen a téren komoly aggodalomra van ok — mondotta Chamberlain, aggódunk kell az angol faj jövőjéért. Ezzel szemben a múlt évben erősen csökkent a tuberkulózis halandósága. A gyermekhalandóság is öt százalékkal csökkent. Erősen emelkedik a rákbetegség száma. Ezen a miniszter szerint csak úgy lehet segíteni, ha több rádiumot szereznek be. Rámutatott Chamberlain az arra, hogy a ráktatisztítka szerint az alsó ház minden hatodik tagjának is kilátása van arra, hogy előbb-utóbb rákot fog kapni.

Csütörtökön lesz a Barisszia országos konferenciája

(Cluj-Kolozsvár, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Barisszia-Hitachdut, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség legrégebbi és legtekintélyesebb ifjúsági szervezete az idén is, mint tavaly, azt határozta el, hogy konferenciáját az erdélyi cionista konferenciától függetlenül, teljesen különállóan rendezze meg. Az a fel-fogás alakult ugyanis ki, hogy a napi-rend letárgyalására, valamint a különböző problémákban való elmélyülésre sokkal inkább meg van a lehetőség, ha az ifjúsági konferencia delegátusainak a figyelme nem oszlik meg a két tanács-

kozás között. Ebben az irányban még tovább is haladt a Barisszia: az Avivaszervezet fenntállása óta először fog a Barisszia-konferencia egy lezajlani, hogy nem lesz egyidejűleg Jom-Haavivót, Aviva-konferencia is. Mindezekből a jelekből, valamint abból is, hogy az idén nem történnék előkészületek különösebb ünnepségre, lehet arra következtetni, hogy az Országos Vezetőségnek és az egyes csoportoknak a figyelme is más dolgokra, belsőbb problémákra van koncentrálna. Ténylegesen néhány olyan kérdés ve-

tődött fel, amelynek megoldását a Barisszia-szervezetnek, de egyúttal az erdélyi cionista mozgalomnak is további fejlődése nagyban függ. Elsősorban a Barisszia-szervezet elméleti programjának az egyszersmindkorra való leszögezése nagyon aktuális. A részletes ideológiai program és ezzel kapcsolatban a szervezet reorganizációja fogja minden valószínűség szerint a konferencia egyik napját a maga egészében elfoglalni.

Az erdélyi cionista életnek általában érdekes jelensége, hogy a szervezet székhelyén, Kolozsvárt, sok tekintetben kevésbé élénk cionista tevékenység folyik, kevésbé kielégítő a helyi csoport működése, mint más hasonló városban. Ez nagyon könnyen érthető, tekintve hogy azok, akik a helyi cionista élet irányítására lennének hivatva, szükségesszerűleg az országos szervezet vezetésével vannak elfoglalva.

Ugyanez vonatkozhat a Barissziára is. A kolozsvári Barisszia életnek nagy szüksége van arra, hogy mindazok, akik Kolozsvárt a szervezet köré tartoznak, minden energiájukat és figyelmüket a helyi Barisszia-kellő megalapozására és az újabb generációk nevelésére fordíthassák. Ilyen körülmények közt magától adódik az egyedül lehetséges megoldás: ha csak ideiglenesen is, más városba kell áthelyezni a Barisszia-szervezet központját. Valószínűleg a marosvásárhelyi Barissziát fogja a konferencia a központ átvételével megbízni, ami minden tekintetben a legeredményesebb választás.

A Jom-Hitachdut a Neolog Iskola nagytermében fog lefolyni és csütörtökön délelőtt 11 órakor kezdődik.

A liberálisok részt vesznek az egyesülési ünnepségeken

Bucaresti, május 7. A liberális párt végrehajtóbizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy rész vesznek az egyesülési ünnepségeken úgy Bukarestben, mint Marasestiben s Gyulafehérváron. A párt parlamentti csoportja részt vesz a Tedeumon, valamint a parlament ünnepi ülésén is, amelyen Bratianu Vintila lesz az ünnepi szónok. A volt miniszterelnökön kívül jelen lesznek még a kamara ülésén a liberális párt részéről Saveanu, Chireulescu, Mosoiu, Franasovici és Tatarescu. A gyulafehérvári ünnepségeken egy másik delegáció képviseli a liberális pártot, melynek tagjai Saveanu, Mosoiu, Lapodatu, Inuleutz és Nistor lesznek.

Az ülés további során elhatározta a liberálisok parlamentti csoportja hogy az I. Ferdinand király érdemrend parlamentti vitájában nem fognak részt venni.

Bucaresti, május 7. Az Ultima Ora jelentése szerint az Averescu-párt revízió alá vette azt a határozatát, hogy nem vesz részt az egyesülési ünnepségeken. Ezt a határozatát az Averescupárt úgy módosította, hogy egy-egy küldöttséggel fogják képviseltetni magukat, úgy a bukaresti, mint a gyulafehérvári és marasestii ünnepségeken.

Kimentették az örülteket egy kigyulladt amerikai olajgyárból. Berlinből jelentik: A lapok newyorki jelentései szerint Norislovnbán kigyulladt az olajgyár, amelyben háromezernél több örült nyert elhelyezést. A ház tova terjedését az első pillanatokban nem sikerült megállítani s ez a körülmény pánikot okozott az elmebeteg közt. Az ápolók a pánik ellenére az összes örülteket kimentették s biztonságba helyezték.

ELSŐ NAGYVÁRADAI זידישע דיאקוהתון

Zsidó Diákothon (Fiuinternátus)

Kereskedelmi, liceumi és polgári iskolai tanulók részére. Megnyitlik folyó év augusztus hóban. Prospektust küld és felvilágosítással szolgál az internátus vezetője: **Szilágyi Adolf** liceumi tanár. Oradea, Str. Barltiu (Iványi Ödön-utca) Zsidó Liceum.

Szerda,
A Zsidó
zilahi
A zsidó
árnap Z
kerületi a
legközelebbi
eredmény
központho
dr. Goldb
dr. Jakob
Pártos, N
vallalkozt
Lajos, o
szöitek,
csoport a
elnök d
Mór, (ak
elnöke),
ben a zil
alelnök
Szalpéter
Választm
szent S.
(Surduc)
kab H.
A Scher
Izrael L.
(Babeni)
dr. Fleis
M.-né, A
Komorn
S.-né, St
berger P
A zsidó
eredmény
Zilahon
tak nagy
áldozatké
sen Purj
szavakba
tosságát
mindent
tyén Józ
ciót mind
ker követ
Emil és d
ben főké
építés ne
most kell
ciálhyen
Budapest
tur főrab
után Rót
igéri az
József és
lentik be
elnök ind
sület m
tisznikar
zilahiak
várakozá
igazolják
ségét és
A zila
zöképen
Lajos,
lágycseh
Szinetár
jos Zsidó
lágycseh

A Zsidó Kórházegyesület zilahi és zsidói gyűlései

A zsidó kórházegyesület f. hó 5-én vasárnap Zsibón és Zilahon csoport, illetve kerületi alakuló ülést tartott, melyek a legkövetkezőbb erkölcsi és anyagi sikert eredményeztek. A fáradságos utra a központból dr. Sebestyén József kivül gr. Goldberger, dr. Hamburg, dr. Heller, dr. Jakobi Emil, dr. Klein Miksa, dr. Pártos, Nagy Samu és dr. Spitzer József vállalkoztak. A zsidói gyűlésen dr. Lévi Lajos, dr. Sebestyén és dr. Klein beszétek, mely után megalakult a zsidói csoport a következő tiszttal: elnök dr. Steiner Dezső, elnök Szöbel Mór, (aki egyúttal a zilahi kerület al-elnöke), főtitkár dr. Lévi Lajos, (egyben a zilahi kerület főtitkárhelyettese), alelnök Stadler Miksa, pénztáros Szalpéter Mór, ellenőr Janovitz Sámuel. Választmány: Stark H., Stark M. Mindszent S., Lehrmann A., Markovits Párkás (Surdac), Kardos S., dr. Halász E., Jakab H., Bendek J., Fülöp I., Herskovits A. Scher N., Wohlberg I., Rosenberg M., Izrael L., Jeremiás B. és Pál Salamon (Babeni). Hölgyválasztmány: elnök dr. Fleischer Sándorné, tagok Stadler M.-né, Ábrahám J.-né, Jeremiás H.-né, Komornikné, dr. Lévi L.-né, Mindszent S.-né, Stark J.-né, Salamon L.-né, Goldberger P.-né.

A zsidói gyűlés egyelőre 100.000 lejt eredményezett a kórház javára. Zilahon különösen a hölgyek mutatnak nagy érdeklődést és még nagyobb áldozatkészséget az ügy iránt. A gyűlésen Purjesz Lajos elnököt, aki meleg szavakban méltatja a kórház-ügy fontosságát és igéri, hogy ennek érdekében mindent el fogna követni. Dr. Sebestyén József örömmel látja, hogy az akciót mindenütt a legnagyobb erkölcsi siker követi. Dr. Klein Miksa, dr. Jakobi Emil és dr. Hamburg lelkesítő beszédeikben főképp azt hangsúlyozták hogy a kórház építés nem luxus és az erdélyi zsidóság most kell, hogy pótolja azt a számos szociálhygeniai intézményt, melyet azelőtt Budapestten vett igénybe. Jungreis Artur főrabbi rendkívül hatásos szónoklata után Róth Ernőné a hölgyek nevében igéri az ügy támogatását. Dr. Heller József és Nagy Samu is alkalommal jelentik be alapítványukat. Purjesz Lajos elnök indítványára kimondják az egyesület megalakulását, megválasztják a tisztkart és egymásután jelentik be a zilahiak felajánlásait, melyek minden várakozáson felül vannak és ragyogóan igazolják a zilahi zsidóság áldozatkészségét és testvéri együttérzését.

A zilahi kerület tisztkara a következőképpen alakult meg: elnök Purjesz Lajos, alelnökök dr. Krausz Béla Szilágycseh, Szöbel Mór Zsidó, főtitkár dr. Szinetár Ödön, helyettesei dr. Lévi Lajos Zsidó és dr. Rosenfeld Salamon Szilágycseh, ügyvezető titkár Kelemen Sándor, pénztáros Róth Ernő, ellenőr Terner Berthold, választmány Fried Dezső, Havas Emil, Stern József, dr. Rosenfeld Béla, Terner Jakab, Szinetár József, dr. Monori László, dr. Margulies Ede, dr. Reich Izidor, Zilahi István, dr. Porjesz Ferenc, dr. Szinetár László, Molnár Jenő, Vitányi Miklós, dr. Markovits Lajos, dr. Balkányi Jenő, Bród Miklós. A hölgyválasztmány tagjai: Almási Józsefné, Havas Emilné, Purjesz Lajosné, Róth Ernőné, Kelemen Sándorné, dr. Monori Lászlóné, dr. Rosenfeld Béláné, Jakab Lajosné, Bród Pálné, Bród Miklósné, Terner Jakabné, Terner Bertholdné, Nóti Nándorné, Hádinger Edéné, Lób Elekné, Simon Lázárné, Nóti Edéné és Margulies Amália.

dor, pénztáros Róth Ernő, ellenőr Terner Berthold, választmány Fried Dezső, Havas Emil, Stern József, dr. Rosenfeld Béla, Terner Jakab, Szinetár József, dr. Monori László, dr. Margulies Ede, dr. Reich Izidor, Zilahi István, dr. Porjesz Ferenc, dr. Szinetár László, Molnár Jenő, Vitányi Miklós, dr. Markovits Lajos, dr. Balkányi Jenő, Bród Miklós. A hölgyválasztmány tagjai: Almási Józsefné, Havas Emilné, Purjesz Lajosné, Róth Ernőné, Kelemen Sándorné, dr. Monori Lászlóné, dr. Rosenfeld Béláné, Jakab Lajosné, Bród Pálné, Bród Miklósné, Terner Jakabné, Terner Bertholdné, Nóti Nándorné, Hádinger Edéné, Lób Elekné, Simon Lázárné, Nóti Edéné és Margulies Amália.

dorné, dr. Monori Lászlóné, dr. Rosenfeld Béláné, Jakab Lajosné, Bród Pálné, Bród Miklósné, Terner Jakabné, Terner Bertholdné, Nóti Nándorné, Hádinger Edéné, Lób Elekné, Simon Lázárné, Nóti Edéné és Margulies Amália.

dorné, dr. Monori Lászlóné, dr. Rosenfeld Béláné, Jakab Lajosné, Bród Pálné, Bród Miklósné, Terner Jakabné, Terner Bertholdné, Nóti Nándorné, Hádinger Edéné, Lób Elekné, Simon Lázárné, Nóti Edéné és Margulies Amália.

Az angol és olasz jóvátételi delegátusok hozzájárultak Owen Joung közvetítő javaslatához

Páris, május 7. — Joung amerikai jóvátételi fődelegátus, ma írásban szétosztotta a szakértői konferenciájának tagjai között, szombaton szóbelileg már előterjesztett közvetítő javaslatát. Morreau francia fődelegátus ma visz-

szárkeztet Párisba s holnap újra megkezdte működését a konferencián és az albizottságtan. Páris, május 7. — Az angol és olasz jóvátételi szakértők hozzájárultak az amerikai közvetítő javaslat elfogadásához. Mivel a japán és amerikai delegációk még szombatig magukéva tartják Owen Joung tervezetét, a helyzet kulcsos még már a leginkább érdekelt francia és belga delegációk kezében van.

sához. Mivel a japán és amerikai delegációk még szombatig magukéva tartják Owen Joung tervezetét, a helyzet kulcsos még már a leginkább érdekelt francia és belga delegációk kezében van.

A külügyminisztérium „cáfolatnapot” rendezett hogy megcáfolja a külföldön terjesztett rémhíreket és csodabogarakat

A külföldi sajtó szerint kommunizmus, fascizmus, diktatura és forradalom van kuszódban Romániában

(Bucaresti-Bakarest, május 7. Az Uj Kelet tud.) A külügyminisztérium ragyogó fogadóteremt a fővárosi hírlapírók és a külföldi tudósítók fesztelen beszélgetésének zaja tölti meg. Az erdélyi sajtót csapán hárman képviseljük. A román bel- és külpolitika mozzanatairól elterjedt rémhírek megcáfolása érdekében hívta össze elsősorban a külügyminiszter a hírlapírókat.

ban egyszerre van kommunizmus, fascizmus, diktatura, forradalom és politikai zűrzavar. A temesvári incidensben kommunista forradalmat a liberális lapoknak a levante egyesületekről irrtendenciós közleményeiből arra következtettek, hogy Romániában fascista előkészületek folynak. Gafencu államtitkár előveszi a Stampá című lapot és mosolyogva idéz belőle: „Romániában a fascista már mindent előkészítettek s csak a diktátor intését várják. A fascista forradalom névleges diktátora Stirbey herceg lesz, azonban az igazi mozgatóerő a tényleges diktátor Károly herceg.”

Román-bolgár közeledés — A legaktuálisabb problémák egyike — kezdi Gafencu államtitkár — a bolgár ügy, amely azonban reméljük rövidesen megoldódik. Pomenof kiküldött jelenleg itt tartózkodik és javaslatot terjeszt elő a dobrudzsai kártérítések ügyében. Reméljük, hogy a javaslat elintézése után a két ország közötti közeledés biztosított lesz.

A Times tudósítója körül kisebb csoport képződik. Az angol lap munkatársa éppen azt fejtegeti, hogy távolabbról nézve a dolgokat, azok egészen más formát öltenek. Másképen, más szempontok szerint figyelni és látja meg az angol újságíró például a temesvári eseményeket, mint a bukaresti. De a hírszolgálat sem olyan fejlett, hogy a tudósító a szükséghez képest ellenőrizhesse az általa beküldött információk feldolgozását. És végül az újságíró az illetékes körök zárkózottsága miatt sokszor maga kénytelen rekonstruálni a dolgokat... és így születnek meg a rémhírek.

A külügyi államtitkár leteszi a Stampát és körültekint: — Melyik ur tudósítja a Stampát? Mindenesetre legmélyebb elismerésemet fejezem ki fantáziája felett. Negyven év körüli komoly férfi válik az újságírók közül s halkán mondja: — A cikket én küldtem be a Stampának. En így látom a helyzetet a jelenlegi állapotokból következtetve. És így informáltak.

A lengyel román egyezmények ratifikálása érdekében Zaleszki Bukarestbe jön. — Lengyelországgal kapcsolatosan állandóan folynak a tárgyalások egy tranzit és vasutegyezmény ügyében. A máramaros legelőkel kapcsolatban sem jött létre ezideig semmilyen megállapodás, bár a kérdés elég sürgős elintézésre vár. Reméljük Lengyelország elfogadja a mi ajánlatunkat és abban az esetben Zaleszki külügyminiszter, amikor e hónap végéig ellátogat Bukarestbe, ratifikálni fogja az összes egyezményeket. Meg vagyunk győződve róla, hogy sikerülni fog a két ország között egy egészen intenzív gazdasági kapcsolatot kiépíteni.

A külügyminiszter ur! A beszélgetés hirtelen megtorpan. A livrés teremtszolgálat ceremóniásan jelenti: — A külügyminiszter ur! És a következő pillanatban Gafencu államtitkár társaságában már fel is tűnik Mironescu külügyminiszter alakja. A készenléti üdvözlések után fesztelen purparlé veszi kezdetét a miniszter és az újságírók között, miközben a társaság lassan átvonul Gafencu államtitkár társaságába. A falakat két hatalmas olajfestmény díszíti, az egyikről az első román király, az elhunyt I. Károly tekint le, a másik a poétikus lelkű, már halott királyné, Carmen Sylvát eleveníti meg.

Rosszul informáltak — válaszolja ironikusan az államtitkár és a többi újságírók felé fordulva folytatja: — En is voltam újságíró és leszek még minden valószínűség szerint. Tisztában vagyok azzal, hogy honnan erednek ezek a rémhírek és megvagyok győződve róla, hogy önök is. Kérem járuljanak hozzá, hogy a külföld ismét tisztán láthassa az ország belső helyzetét. A külügyminiszter itt maga is közbeszó: — Valóban én is kérem Önöket uraim, hiszen mindannyian nagyon jól tudjuk, hogy Romániában a baloldali forradalom ép oly veszélytelen akárcsak a jobboldali diktatura. De kérem az államtitkár urat folytassa.

A kisebbségi kérdéssel is foglalkozni fognak a kisanant konferencián — Május 20-án lesz Belgrádban a kisanant konferencia, melyen Mironescu külügyminiszter ur, Benes cseh külügyminiszter és Marinkovics jugoszláv külügyminiszter betegeskedése miatt, helyettese vesznek részt. A konferenciának nincsen előre elkészített programja. A külügyminiszter urak magán a konferencián közlik egymással, hogy mit kívánnak megvitatni. Minden bizonnyal foglalkozni fognak a kisebbségi kérdéssel, a Litvinov-jegyzék ügyével és a kisanant államok között fennálló különböző gazdasági problémákkal.

Szeretném, ha közöttünk egy igazán barátságos kapcsolat állandósulna — fordul Mironescu külügyminiszter az újságírókhoz — hogy ezáltal kizárjuk annak a lehetőségét, hogy országunkra nézve kellemetlen és helyt nem álló tudósítások kerüljenek a bel és külföldi lapokba, az ország bel- és külpolitikai megmozdulásáról. A külügyminiszter ezután Gafencu államtitkárhoz fordul: — Nemde, az utóbbi napokban a külföldi lapok már túl sokat foglalkoztak az országgal! Gafencu már az újságíróknak válaszol: Romániában: kommunizmus, fascizmus, diktatura és forradalom. — A külföldi lapok szerint Romániában egyszerre van kommunizmus, fascizmus, diktatura, forradalom és politikai zűrzavar. A temesvári incidensben kommunista forradalmat a liberális lapoknak a levante egyesületekről irrtendenciós közleményeiből arra következtettek, hogy Romániában fascista előkészületek folynak. Gafencu államtitkár előveszi a Stampá című lapot és mosolyogva idéz belőle: „Romániában a fascista már mindent előkészítettek s csak a diktátor intését várják. A fascista forradalom névleges diktátora Stirbey herceg lesz, azonban az igazi mozgatóerő a tényleges diktátor Károly herceg.”

Gafencu ezuttal a Titulescu ügyről nyilatkozik: — Nemcsak a külföldi, de a belföldi lapok is „kirobbantottak” egy nagy „szenzációt”, mely szerint Titulescu londoni nagykövetségnek súlyos nézeteltérései vannak a jelenlegi kormánnyal. Ez kohelmány, mert a nagykövet és a külügyminisztérium a legnagyobb egyetértéssel és barátságos megértéssel dolgoznak együtt. Ez tette egyébként lehetővé az Anglia és Románia közötti barátkozás állandó erősödését. Mironescu külügyminiszter ismét államtitkárjához fordul: — Kérem adja elő az uraknak aktuális külpolitikai problémáinkat.

— Román, angol, francia, német, olasz, szláv fordítások, levelek, kérvények, tudományos, irodalmi és gazdasági cikkek. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandej fordító iroda. Str. Memorandului 9.

Hántott
tűzifát **öle szárra** és **aprítva** rendeljen

Fischer
atelepen

Telefon 1300
Repülőhídon túl.

Férfiöltönyöket speciálisan tisztít „Unió” kelmefestőgyár Cluj

Dr. Bariflu Liceum.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánsgai közélet napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kasziner Rezső,
Str. Caroli 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A Graf Zeppelin május 15-én érkezik Lakehurstbe. Washingtonból jelentik: Az amerikai tengernagy hivatal értesítést kapott Friedrichshafenből arról, hogy a Zeppelin május 15-én pontosan megállapított utiprogramja szerint a Newyork melletti repülőterre érkezik. A Zeppelin öt napig marad Amerikában és május 22-én indul vissza Európába.

Kétfős légi út az Alpok fölött. Bécsből jelentik: Három német hidroplán ma Genovából indulva, két óra alatt átrepült az alpok felett a Friedrichshafenben leszállott. A vízi-repülőgépeknek az útjórészét négy-ötezer méteres magasságban kellett megtenniük, hogy a magas csúcsok felett átrepülhessenek.

Szülőgyilkos fiatalleány bűnjárási bíróság előtt. Bécsből jelentik: A bíróság megkezdte tárgyalni Harthmann Ferdinánd 17 éves fiú bűnjárási, aki ellen az a vád, hogy szüleit megölte. A fiatal fiú tagadja tettét és azt állítja, hogy szülei verekezés közben egymást ölték meg.

Zivatar várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai infézet időjárásprognózisa szerint némi hőszűrésrel zivatarra hajlamos időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten délben 22 fok Celsius.

3 darab nagy fürdő lyukas szappan
1 darab NOSEDA-tartóval
100 lei
minden szaktüzlemben.

Május 29-én kezdik meg Kassán az emberevő cigányok bűnjárási tárgyalását. Kassáról jelentik: Az emberevő cigányok bűnjárási tárgyalását május 29-én kezdik meg a bíróságnak. Az ügyesség ebben a bűnjárási harminc hét vádlott ellen emelt vádat. A tárgyalás előrelátásilag hat nyolc hétig el fog tartani.

Nápoly mellett kigyulladt egy katonai repülőgép. Rómából jelentik: A Nápoly mellett katonai repülőterem tegnap gyakorlás közben többszáz méter magasságban kigyulladt a repülőgépek egyik gépe. A katonai pilóta ejtőernyővel kiugrott a repülőgépből és minden baj nélkül földet ért. Néhány perc múlva a kigyulladt gép lezuhant és pozdoriárává zúzódt.

Nyugdíjas kongresszust rendez a Magyar Párt kolozsvári tagozata. A Magyar Párt kolozsvári csoportja május hó végén nyugdíjas kongresszust rendez, amelyel kapcsolatban meghívta a többi párttagozatokat is az értekezletben való részvételre. A Magyar Párt értekezletén dr. Boila Romulus is részt vesz, kinek félhivatalos megbízása lesz egy elvi megegyezők létrehozni a Magyar Párttal az eskü nem tett tisztviselők, az esküre jelentkezett és ki nem nevezett tisztviselők, a nyelvviszák miatt elbocsátott tisztviselők és a nyugdíjasok ügyének rendezése. A kongresszus végleges dátumát a Magyar Párt Boila Romulussal közösen fogja meghatározni.

A liberálisok és az averescanusok is résztvesznek az egyesülési ünnepségen

(Timisoara-Temesvár, május 7. Az Uj Kelet tud.) Megírta az Uj Kelet, hogy a Gyulafehérváron megtartandó egyesülési ünnepségekre többek között több száz amerikai román is hazakerül, akik megjelenésükkel akarják demonstrálni a románsághoz való tartozandóságukat. A híradásnak megfelelően ma reggel nyolc órakor a zombolyai állomásra megérkezett az amerikai románok első, háromszáz tagot számláló küldöttsége.

Az amerikai románokat Zombolyán Lucretiu parasztpárti képviselő fogadta, aki hosszabb beszédben üdvözölte őket és vázolta az ünnepélyes esemény jelentőségét. Ezután a zombolyai állomásközpontból a küldöttség tagjai számára külön vonatot állított össze, amely egészen Temesvárig vitte az amerikai románokat.

Az amerikai románokat Zombolyán Lucretiu parasztpárti képviselő fogadta, aki hosszabb beszédben üdvözölte őket és vázolta az ünnepélyes esemény jelentőségét. Ezután a zombolyai állomásközpontból a küldöttség tagjai számára külön vonatot állított össze, amely egészen Temesvárig vitte az amerikai románokat.

Hansi Nieset, a híres bécsi színésznőt Bukarestben teán látta a királyi család

A művésznő elragadtatással beszélt Heléna anyahercegnőről

(Bécs, május 7. Az Uj Kelet tud.) Hansi Neise a világhírű osztrák színésznő az elmúlt heteket Romániában töltötte. A diva a Renaissance színház együttesével néhány nagyobb romániai várost látogatott meg, ahol óriási sikert aratott. Első útja Csernovitz volt, innen Bukarestbe ment, majd Brassóban játszott, később Nagyszebenben, Temesváron és Segesváron. Majd minden városban kénytelen volt a tervezett játéknapot meghosszabbítani.

Hansi Neise egy újságíró előtt elmondta romániai élményeit.

Mondhatom, én Bécsben sem tartozom a legnépszerűbb színésznők közé, de amit velem Csernovitzban csináltak, az arra alkalmas hogy nagyra értékeljem, ha ugyan már eddig nem vagyok híres. Csernovitzban legutóbb harminchat évvel ezelőtt voltam. Ugyan is ebben a városban léptem fel először tizenhat éves koromban és tessék kiszámítani gyorsan, hány éves vagyok most Erdélyben, hogy még akadtak emberek, akik visszaemlékeztek rám. Egy öreg udvari tanácsos udvarolt nekem. Azt mondta úgy emlékszem rá, mintha tegnap még játszottam volna. Sőt volt udvarlóim közül valaki, aki kijelentette, hogy a harminchat esztendő egyáltalán

nem látszik meg rajtam, sőt még meg is fiatalodtam. Mialatt Csernovitzban vendégszereltem, nem volt egy órámmal, amikor nem kaptam volna ebédre, vagy vacsorára meghívást a legkülönbözőbb helyekre. Annyi virágot kaptam és annyi levelet hogy azzal egy husz éves primadonna is el tudná látni magát évekre. De ne tessék megijedni, a leveleket nem férfiak írták, hanem hölgyek, akik a szeretet és megindultság hangján üdvözöltek. Egyetlen férfitől kaptam levelet, ki azt írja, hogy amikor felléptem, megérezte a Wienerwald illatát és este valcerekre álmodott. Megnéztem magam a tükörben, valóban tudok-e én még ilyen varázslatos dolgokat csinálni. Konstatáltam, hogy a levélíró kissé túlzott.

És mi mindent küldöttek nekem az emberek! Még konzerveket is kaptam, különböző román nemzeti ételeket arra az esetre, ha nem izlenék a csernovitz konyha. Az első este az emberek valószínűleg tomboltak és követelték, hogy tartsak nekik valami szabad előadást. Kénytelen voltam kijönni a függöny elé és néhány régi ötlettel fűszerezett beszédemet olyan viharosan fogadták, mintha csupa originális dolgot mondtam volna.

Első Erdélyi Orth. Zsidó Fuinternátus!!
Szeptember elsején nyílik meg Oradea-Nagyváradon az Első Erdélyi Zsidó Fuinternátus. — Szigoruan vallásos, családi nevelés. — Állandó tanári felügyelet. — Elsőrendű és olcsó ellátás. — Komoly érdeklődőknek prospektust küldök. **LEITNER MIKSA** Oradea-Nagyvárad, Strada Avram Janu 2.

Legújabb Wallace-könyvek

Sötét ember	ára 240.- lei
Borzalnak kastélya	" 136.- "
A hét lakattal lezárt ajtó	" 136.- "
A smaragd nyaklánc	" 136.- "
A rémületes arc	" 221.- "
A sárja kigyó	" 136.- "
A bandita	" 123.- "

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

Szerda, 1929 május 8.
Május 10-iki kezdettel
S. O. S.
a Select-mozgásban.

volna. Amikor elbucsztam, megint beszédet kellett intézennem hozzájuk, de akkor már olyan megindultság vett erőt rajtam, hogy sirnom kellett, nem ugyan szinpadai könnyeket, ellenben valódiakat. — És Bukarestben? — kérdezte az újságíró.

Bukarestben szintén nagy sikerem volt. A Theatrul Micben léptem fel és már az első fellépésem alkalmával megjelentek a királyi család tagjai a színpad fentartott páholyban. Még ennél is nagyobb megtiszteltetés ért másnap, amikor azt telefonálták nekem, hogy jelenjek meg az udvari teán. Felejthetetlen élmény volt ez számomra. Beszélgettem a drága kicsi király szép anyjával, egész feszletlenül, egyáltalán nem zavaroztuk magunkat. Az udvarnál egyébként kitűnően beszélnek németül. A fenséges asszony megelégedésének adott kifejezést nemcsak játékom fölött, hanem az együtteljesítménye fölött is... Hát meg is lehetnek elégedve ezt mondhatom, mert társulatom legjobbait vittem magammal, nem holmi „nebbicheket”, mint ahogy azt mifelénk mondják. Elvégre, ha én nem vagyok a színpadon, akkor lássanak az emberek valami szívet. Nem gondolja, hogy nem vagyok túl szerény.

Hansi Neise végül elmondotta, hogy továbbra is maradt volna Romániában, azonban a Girardi szobor leleplezésén ott kellett lennie Bécsben.

A szovjet is be akarja vezetni a latin írást. Berljuból jelentik: Moszkvából jelentés szerint a szovjetkormány felkérte az orosz tudományos akadémiát, hogy foglalkozzék a latin írásnak Oroszországba való bevezetésével és erre vonatkozólag terjesszen elő javaslatot.

Massaryk megkegyelmezett egy halálraítélte asszonynak. Prágából jelentik: Maria Lepeiski prágai asszonyi férjgyilkosság miatt a törvényszék annak idején költelátlai halálra ítélte. Ezt az ítéletet a legfelsőbb bíróság is elhagyta, de a kegyelmi kérvénynek Masaryk köztársasági elnök helyet adott és megkegyelmezte a férjgyilkos nőnek, a halálbüntetést 20 évi fegyházbüntetésre mérsékelte le.

Ujra rendőrkékre került Corojan, a hírhedt betörő. Corojan Joan fellábu betörő, aki az ország nagyobb városainak rendőrségeinél közismert és már megjárta a nagyobb romániai fogházakat, megint visszakertült a kolozsvári ügyesség fogházába. Corojan nemrégiben szabadult ki a fogházból és tegnap még megjelent az ügyességen hogy felvegyen ott ezeröttszáz lej, amit annak idején mint büntetést foglaltak le tőle. Corojan kijelentette a vezető ügyésznek, hogy megunt a betörőélet izgalmait és jótudra tér — és mára ujra betörésért letartóztatják és visszahozták az ügyesség fogházába.

... minden várakozást kielégít a Lantos Magazin vasárnap megjelent 2-ik száma. Kérjen prospektust az Uj Kelet könyvosztályától. Kvár. Minden éves előfizető díjtalan fényképezőgépet kap.

Elsőrendű munkacseréket közvetít a Magánalkalmazottak Szövetségének ügyeinek állasközvetítő irodája, hol kereskedelmi alkalmazottak bármilyen szakmából, tisztviselők különböző képesítéssel vannak előjegyzésben. Cégek, vállalatok és intézetek bizalommal forduljanak ide. — Magánalkalmazottak Szövetsége, C/uj, Str. Cogălniceanu 7.

A bolygó zsidó
Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejárati kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Szerda, 1929 május 8.
Május 10-iki kezdettel
S. O. S.
a Select-mozgásban.

1 m.
1 m.
1 m.

— Öt
gyakorló
jelentik:
bombavél
nás köve
felrobban
Sem a h
gépét me
bombák

— Az
munkásp
yorkból
krala pár
hoz és A
melyben
gol munk
ra megke

— Egő
Poroszors
lentik:
mas erdő
kilométer
fonaság
apparátus
lása az é
meg.

— Isme
a hinduk
risből jele
nak jelen
bi napok
között Bo
nak tíz ha
besültje v
is voltak
néges faj
hatalom
lotjiai ni

— Egy
célónakon
Berlinből
szerint M
gerész vi
lantia-Occ
egyik kik
nek nem
véges eng
bárok a
gedélyt a
tor embe
re. A f
megadta
tart, ahon

— A t
fejlesztés
ból jelent
tömeggyl
a végrend
rült, hogy
dag embe
hazafias
tosan meg
tövébe ny
A rabló
kiépitési
Azonkivü
tizezer fo
faluja sz
nyozott.

— Kém
lentik: T
töltötták
leányt, a
mert a l
A letartó
egy pont
tak, ame
előkra vo
hogy a l
től a Sai
rendőrség
fojt meg.

SZABÓ JENŐ CLUJ

divatkülönlegességek nagyáruházába
a tavaszi újdonságok megérkeztek

1 m. szerb vászon — — — — —	Lei 25.—	1 m. mintás crepp, pongyolára	Lei 39.—	1 m. crep pastel színekben — — — — —	Lei 29.—
1 m. opalin — — — — —	" 29.—	1 m. mosó delain Cosmanos — — — — —	" 39.—	1 m. zephir ingekre — — — — —	" 39.—
1 m. fehérnemű vászon — — — — —	" 29.—	1 m. 100 cm. szövet ruhára — — — — —	" 88.—	1 m. casha ruhákra — — — — —	" 88.—

Közgazdaság

Sikerült elhárítani a Krausz-börgyár csődjét

A nagyhitelezők 1930. május 1-ig, a kishitelezők december 31-ig bezárólag nyernek percentuális kielégítést

(Timisoara-Temesvár, május 7. Az Uj Kelet tud.) A bányásági piacot hat hónapig tartotta állandó izgalomban az országsszerte közismert temesvári Krausz-börgyár negyvenmilliósi fizetésképtelensége. Az elmúlt év november 6-án vált köztudomásúvá ez a nagyarányú fizetés képtelenség és a mai napig, illetőleg május 6-ig állandóan Damokles-kardjaként lebegett a hatalmas üzem „maradványai” felett a csőd réme. Ugy látszik győzött a jobb belátás és a mai nappal egyidejűleg a nagyhitelezők egyöntetű akarataiból véglegesen eltűnt a csőd lehetősége is a negyvenmillióval fizetésképtelenné lett Krausz-börgyár láthatáról.

Az Uj Kelet hasábjain állandóan ismer tettük a fizetésképtelenség kipattanása óta azokat a javaslatokat és tervezeteket melyek a gyár megmentésére, helyesebben a csőd elhárítására vonatkoztak. Elsőnek hoztuk nyilvánosságra azt a grandiózus tervet, amely arra vonatkozott, hogy a Krausz-börgyár hitelezői olyformán nyerjenek kielégítést, hogy részvényesévé váljanak követeléseik percentuális arányában annak az új részvénytársaságnak, amelyet életre akartak hívni a fizetésképtelenné lett börgyár romjain. Ez a terv is már majdnem realizálódott, amikor aztán váratlanul a hitelezők 10 százaléknak ugynevezett spekulatív ambícióin omlott össze ez a különben legideálisabb javaslat. A negyvenmillióból tehát négy millió leányi érdekesség remélte, hogy külön kielégítésben fog részesülni, mint az a többségben lévő 36 millió, amely készségesen belement kvótaszerű részesedésben.

A Krausz-börgyár likvidálóbizottsága még ekkor sem lankadt el a munkában és dr. Weisz Arturral az élén újabb projektum kidolgozásán fáradozott. Ez az újabb javaslat 30 százalékos arányban egyforma jogot kívánt adni minden hitelezőnek a megmaradt vagyónból való részesedésre. Vagyis kimondták hogy ha 1930 május 1-ig nem tudnák értékesíteni a gyár ingóit és ingatlanait, akkor bármely nagyhitelező kívánságára azonnal elrendelhető az aknások baráti árverés, amiből aztán a mar fent is hangzatos módon egyforma kielégítésben részesülnek a hitelezők.

Amde ennek a megegyezési platformnak is utjába állott a mai napig több sz

Szomoru jelentés Románia április havi közgazdasági helyzetéről

Egyik európai vonatkozásban is kiváló közgazdasági újság a Mitteleuropäische Wirtschaft legutóbbi számában foglalkozik Romániának április hónapban lezajlott gazdasági életével. A lap beszámol a mezőgazdaság, az ipar és a börze helyzetéről.

Április hónapja — írja az idézett újság — az általános tartózkodás jegyében zajlott le és a májusi kilátások rosszabbodtak. A mezőgazdaságban a szigorú tél sok hátrányt okozott, úgyhogy számos helyen újra kell szántani. A tavaszi vetés kilátásai nem nagyon kecsesetek.

lyos motívum. Ugyanis több hitelező még a fizetésképtelenség kipattanása előtt, de még többen azután, hogy a fizetésképtelenség köztudomásúvá vált gyorsan végrehajtott foglalatásokat eszközölték követeléseik erejében. Ezeknek az eszközölt foglalatásoknak eredményeként az ugynevezett „óvatos hitelezők” jutottak ugyan zálogjogok birtokába, amikkel azonban nem sokra mehettek, mert a többi hitelezők ezzel szemben állandóan a csőd megnyitásával fenyegetőztek, ami ha bekövetkezett volna a zálogjogok teljesen semmissé lettek volna és az erre vonatkozó kereskedelmi törvény értelmében egyforma kielégítésben részesültek volna a többi azaz a csődöt megnyitó hitelezőkkel.

Az állandó tárgyalgatásoknak és huzavonáknak a napokban a temesvári törvényszéknél csőd iránti kérését benyújtó csernovici Noa Lehr börcég, de még inkább a május 6-án rohamos közeledése vetett véget. A Noa Lehr cég erőlyes fellépése és a május 6. közeledése jobb belátásra bírta az utolsó pillanatokban a zálogjoggal rendelkező hitelezőket és egy újabb értekezlet eredményeként immár május 4-én dr. Weisz Artur kezei között voltak mindazon okmányok amelyekben a zálogjogi hitelezők kivétel nélkül lemondanak zálogjogaikról. És ezzel a ténnyel, természetesen lehetővé vált a további likvidálás a békés megegyezés formájában ami aztán eleve elhárította a csődöt is.

A tiztől százezer lejjig tartozó kontingensű kishitelezők készpénzben nyernek kielégítést, mégpedig 10 ezer lej után 60, 50 ezer lej után 50 és 100 ezer lej után 40 százalékos kvóta szerint. A kishitelezők likvidálása legkésőbb 1929 december 31-ig huzódhat ki, illetőleg eddig szükesszive megkapják pénzeiket az eladott ingóértékek árából.

Természetesen, amikor ilyenformán a nagyhitelezők a maguk részéről minden lehető koncessziót megadták a csőd elhárítására vonatkozólag mostmár a kishitelezőkön mulik, hogy készpénz követeléseikkel ne nehezítsék meg a békés likvidálást. Dr. Weisz Artur ebben az országsszerte nagy feltűnést keltő fizetésképtelenség ügyében a tárgyalások higgadt levezetésével, valamint jogászai és praktikus készségeivel elismerő munkát fejtett ki a kibontakozás körül. (f. m.)

Az ipari vállalkozások április hónapjában nagyobb összegeket vettek föl a kincstártól, ami kétségeltlenül lendületet adott az iparnak, de nem olyan nagy fokot, hogy ez az általános helyzetre nagyobb hatást tett volna. A kereskedelem helyzete sem mutat javuló tendenciát. A bankokhoz az állami fizetések révén nagyobb összegek folytak be a pénzt azonban nem lehet kihelyezni. A tőzsde ilyen körülmények között rendkívül lanya tendenciát mutatott. Az értékpapír-piacon nagy kurzuscsökkenés mutatkozott.

Az általános gazdasági viszonyok rosszabbodására jellemző, hogy az elmúlt hónapban az adók nagyon gyéren folytak be. Igaz ugyan, hogy agrárszágokban a legnagyobb adóbevételek az év utolsó hónapjában vannak, azonban

a hétszázmilliónyi deficit, amelyet az utolsó három hónapban mutat ki a pénzügyminisztérium, nagyon súlyosan érezteti hatását. A gazdasági élet reorganizálása lassu tempóban halad előre. Az új vámtarifa előkészületei folyamatban vannak, azonban kereskedelmi és ipari körökben aggodalommal néznek arra a tervezetre, melyet a kereskedelmi minisztérium dolgozott ki az ipari cikkek vámjának csökkentéséről. Azt hiszik ugyanis, hogy ezt a tervezetet a kormány nem fogja törvényerőre emelhetni. A telefonüzem reorganizálására vonatkozó tervek eddig ugyanis semmiféle konkrétumot nem mutatnak fel. Csupán az utépítések terve mutat némi haladást amennyiben a kormány ötszázmillió lejt szavazot meg. A hosszú élt miatt azonban a munkálatokat még mindig nem kezdte meg.

Trösztbe tömörülnek a világ gramofongyárai. Berlinből jelentik: Az amerikai Radio Corporation elnöke Owen Young, felhívást intézett a világ összes gramofongyáraihoz, hogy alakítsanak trösztöt, amely pontosan szabályozná a gramofonok és gramofonlemezek árát. A trösztbe valószínűleg be fog lépni a londoni Columbia a Gramofone Compay és a német Polyphon társulat.

Leszállítják Csehszlovákiában a benzint. Prágából jelentik: Minthogy a Vacuum Oil Company leszállította a benzint, a csehszlovák benzinkonvenció szintén csökkentette a benzint 2.45 csehekora.

Szeszgyárosok, szeszfüzők nem nélkülözhetik A szeszgyártás kézikönyvét

A legérthetőbb, legérthetőbb módon megírt szakmunka. Szerkesztették: Dr. Herics Tóth Jenő és Osztrovsky Antal műegyetemi magántanárak. — Ára füzve 1100, kötve 1300 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Rádiózik? Jár operába?

akkor nem nélkülözheti a legújabb

Operaismertetőt

Az opera és zeneirodalom remekműveit kimerítően ismerteti és nagyszámú kottapéldánnyal illusztrálja.

Eddig megjelent:

Gounod: Faust	ára 34.—
Wagner: Lohengrin	" 34.—
Bizet: Carmen	" 34.—
Verdi: Aida	" 34.—
Puccini: Turandot	" 34.—
Erkel: Bánk bán	" 34.—
Mozart: Figaro lakodalm	" 68.—
Poldini: Farsangi lakodalm	" 34.—
Leoncavallo: Bajazzók	" 34.—
Thomas: Mignon	" 34.—
Erkel: Hunyadi László	" 34.—
Puccini: Tosca	" 34.—

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

Hirdessen az Uj Keletben

május 8. tel S.

megint beajuk, de ek-ság vett erőt nem ugyan valódiakat kérdezte az

nagy sikerem léptem fel és lmával meg-agjai a sz- Még ennél ért másnap, em, hogy je-Felejtethetle Beszélgettem yjával, egész zseniroztuk gyébként ki- A fenséges ott kifejezést nem azegyüt- Hát meg is lhatom, mert em magam-eket", mint ak. Elvégre, lon, akkor la szépet. Nem tul szerény dotta, hogy Romániában, leleplezésén

ia vezetni a ik: Moszkva rományi fel- s akadémia, rásnak Oross és erre vo- javaslatot.

mezett egy rágóai az aszonyi vényezék an- a ítélt. Est ság is hely- kérvénynek nök helyét a férjgyil- 20 évi fegy

ült Corojan, Joan fellábu gyobb váro- mert és már iai fogháza- a kolozsvár ojan nemré- zéből és leg- zségen hogy k, amit an- ltak fe tőle, ető ügyész- róélet izgal- ara újra be- visszahozták

kielégít a gjelent 2-ik az Uj Kelet en éves elő- pet kap.

közvetit a égének ta- hol keret- ilyen szak- ó képeztés- n. Cégek, ommal for- kalmazottak docanu 7.

slidó rénye két o lelert voszik-088

VÁLJAK? — NE VÁLJAK?

Sólem Alejchem novellájából

Irta: SZABÓ IMRE

Minden jog fenntartva

Személyek: Gubacs szerkesztő
Goor Mór szegény fiatalember
Lémach szolgál.

(Szerkesztőség néhány szegényes író-
asztal, egy tűkörcel. Mindenféle újságok
egy telefon. A falon újságszelvények és
újságképek. Gubacs Glabriel szerkesztő
asztalán különböző apróságok, nippel.
A szerkesztő ír, majd a telefonhoz megy
csöngtet.)

Gubacs: (harminc-harminckét éves,
ideges természetű újságíró) Halló! Hal-
lól! Kérem a négy-hatvanötöt! köszönöm!
Halló! Ki ott? Mieke? Nos? Mikor? Egy
órán belül. Bizony nem tudom, elkészü-
ltek-e addig. Cikket írok, de már a végén
tartok... Előbb nem lehet, drágám
mert cikkírás után simítani szoktam...
Nem simogathaj, simítani. Rendbeho-
zom a kéziratot, ezt mondjuk mi simítá-
nak. Helyes! Tehát egy óra múlva,
vagy valamivel később. Tessék ide fár-
adni. Isten veled, drága, a viszontlátással
(Visszaül és tovább ír).

Lémach:

Lémach: (kopogt ruházatu, hanyagtar-
tásu szolgál): Szerkesztő ur drága, kere-
si egy fiatalember.

Gubacs: Mond csak, te hülye, mikor
fogsz már éjni hagyni?

Lémach: Mondjaviszont egyetlen szer-
kesztő ur, mikor hagynak maguk majd é-
ni engemet? Maguk, böles szerkesztő
urak!

Gubacs: Ki van oda kint és mi van a
háza ajtaján?

Lémach: (kimegy, gyorsan visszajön):
Mi van a háza alatt? A háza alatt a ka-
lapja van, amiből az következik, hogy
az illető egy illedelmes ember.

Gubacs: Kéziratcsomó, regény, cikk,
vagy információ, vagy szerkesztőségi fi-
tok nincs a háza alatt?

Lémach: Motozgam meg?

Gubacs: Ha nincs kézirat nála, óva-
atosan beengedheted.

Lémach: (el) Néhány pillanat múlva
(vissza). Nincs kézirat nála, becsületsza-
vamra. Itt a névjegye (olvassa) Goor
Mór, napsütés, avfomkultató, a leveleki
autonóm izraelita hírköztség pótngia,
szabad író.

Gubacs: Szabad író! Ez gyanus. Félek,
mégis lesz nála kézirat.

Lémach: (el) Téhány pillanat múlva
szentebb becsületemre mondom, nincs
nála kézirat. Mindenütt a világon meg-
moloztam.

Gubacs: No akko rerezdbe.

Lémach: (El).

Goor Mór.

Goor: (ovikeres, huszonhat-huszon-
nyolcvéves, szögletes modoru férfi. Meg-
hajol, visszalép, dörszöli a kezeit, udva-
riasan mosolyog): Van szerencsém be-
mutakozni? Goor Mór vagyok, főleg sza-
bad író.

Gubacs: Foglajjon helyet. Mivel lehet
szolgálatára? Remélem, írószágod,
mindennek ellenére nem hozott kéziratot.

Goor Mór: O: kérem a kéziratnál iga-
zán sokkal fontosabb ügyben jöttem én
önhöz. Fontos és sürgős ügyben. Deleve-
is kijelentem, hogy az ügy csupán az én
számomra sürgős és életkérdés. Széket
vesz és szembe-ül Gubacs...
azért jöttem, mert mint szerkesztőnek,
kötelessége minden megérteni. Nemde-
bár?

Gubacs: (leteszi a föllát és hátradől
székében). Tessék előadni kérését, én a
lehető legkielegetőbbben fogom azt elin-
tézni csak egyre kérem, ne legyen hosz-
szadalmas; tessék a dolgok kvintesszenciá-
ját előadni mert mint látja, munkaköz-
ben vagyok.

Goor Mór: (a széket közelebbre hoz-
za. Előbb vontatóan beszél, majd lendü-
lettel, szinte lobogó hűvvel): Kedves szer-
kesztő ur mindenekelőtt arra kérem, néz-
zen jól meg engem. Én egy kisvárosi
fiatalember vagyok, azaz hogy a város
nem is olyan kicsi és én nem is vagyok
egészen fiatal. Ha megmondanám a vá-
ros nevét, ön bizonyára ismerné a vá-
rost, de nem mondom meg, mert ön bi-
zonyára írta róla, ez pedig nekem kel-
lemetlen lenne. A várost tehát elinté-
ztük. Most következnek én. Ön nyilván
kiváncsi, hogy ki vagyok én és mi a
foglalkozásom? Nos, ezt részben elárul-
lom. Anevemet nem mondom meg, de a
foglalkozásomat meg tudhatja. Vagyis
egyelőre semmivel sem foglalkozom.
Köszönök a feleségem szüleinél
akik jó módban vannak és kibírják akár
tiz esztendeig hogy náluk kosztoljak.
(Ön bizonyára ismeri az apósomat, de a
nevét nem árulom el. Ha kívánja, kö-
rülirom.

Gubacs: Egyáltalán nem kívánom.

Goor Mór: Elhiszem, hogy ön nem kí-
vánja, de fájdalom, az ügy lényegéhez
tartozik elmondani róla, hogy olyan em-
ber, aki a hideg vízbe nem mártaná a
kezét, nagyokat eszik, nagyokat alszik,
ebéd után befogat, sétakocsikázik, este
sakkozik és dominózik és így éli termé-
ketlen uri életét. Ezt a paradicsomi éle-
tet az zavarja, hogy rém boszankodik né-
melykor. Mondanom sem kell, hogy ok-
 nélkül. Ha pedig az öreg ur boszanko-
dik, akkor rámenekedik a feleségre, igen
tisztelt anyósom és természetesen leá-
nyja is, föjtötte nagyraecsuült feleségem.
Gubacs: Ez baj.

Goor Mór: Úgy van. Nagyon helye-
sen fejtett felmezeini a dolgot. Ez baj.
De nem nekik baj, nekem baj. Mert ha
feleségem kisé boszankodik, máris
rosszullet fogja el, migrénje van, sir és
azt hiszi, hogy felfordul a világ. Eb-
ből ön nyilván arra következtet, hogy
feleségem egy ostoba liba. Pelig ha be-
szélné vele, látja, hogy nem is olyan os-
tobn, sőt van olyan eszes, mint sok férfi.
Egyetlen hibája, hogy nagyon el van
kényesztetve. Az ember megkérdézi föle-
mi bajod? Mi van veled? Miért sírsz?
Husznor is kérdezheti az ember, ő csak
hallgat, mint a faj. De mondom önnek,
hogy ezt még el lehet valahogy viselni.
Mert meddig sir egy asszony? Addig, míg
bele nem fáradsz, drága leányom! Jaj
nekem, jaj nekem. És úgy ömlenek a sza-
vak belőle, mintha zsákból öntenék. Ilyen-
kor összeszorul a torkom, valami tépdési
a lelkemet és egyetlen kívánságom van,
(összeszorítja a markát) hogy elkapjam
a sálját, összegombolyítsam, lábammal
taposom és ezer darabra tépjem. Holott
alapjában véve a sálja ellen nem lehet
semmi kifogásom.

Gubacs: Megbocsásson, kedves uram,
de én naiz hittem, ön valami komoly ügy-
ben szeretne tanácskozni velem.

Goor Mór: (hosszu mély lejegyzéssel)
után, megint kissé odébb hozza széket):
Engedelmet kérek, ha netán elrابلom az
idejét. Erre azonban szükség volt azért,
hogy az embereket és a környezetet meg-
ismerjük. A helyzetem ugyanis csak így
érthető meg. Tessék csak jól idefigyelni!
Amikor a feleségem rosszul van és az
anyósom morog, ilyenkor az apósom be-
fogát elküldi a doktorért. A doktort
azért küldik, hogy megszüntesse a bajt,
de kérem a bajt éppen akkor kezdődik,
amikor a doktor megjön. Ez a doktor
(néhány pillanatra szünetet tart) letörli

homlokáról a verítéket, megint közelebb
huzódik a székhöz és az íróasztalon lévő
nippel közül egy kerek apróságot vesz
fel, megnézi és beszéd közben, szünet nél-
kül forogtatja. Nos hát, az új doktor.
Kedves uram, doktor van a kicsi város
sunkban éppen elég. Van zsidó, van ke-
resztény, van cionista, olyan tudnivalik,
aki sok szabad idejében cionizmussal
foglalkozik. Az a doktor, akiről beszélni
akarok, magából a városból származik.
Ez az a különös nevezetessége hogy az
apja szabómeister. Azaz, hogy csak volt,
de most már nem az, most él a fiából,
él és kerepej. Ejjel, nappal folyton csak
ezt kerepeli: ő, az én doktor fiam, mű-
esoda egy nagy férful és milyen prak-
szis van. Mindenkinek telkalapálja a
fülét a doktor fiával. Pechemre pedig a
doktor nőgyógyász, aki segítkezik műté-
teknél és ha férfai akadnak, akkor apja,
a kanacs szabó, egyszerűen kifecsegi a
városban. Jaj annak az asszonynak, vagy
lányoknak aki a doktor kezére és az apja
yelvérére kerül.

Gubacs: (türelmetlenül): Megbocsásson,
fiatalember, de azt hiszem, ön valamiről
tanácskozni szeretne velem.

(Folytatása köv.)

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Magyar Színház műsora:

Szerda este 9-kor: Beszterce ostroma.
(Újdonság először. A budapesti Vig-
színház óriási sikerű műsordarabja.
Mikszáth Kálmán dramatizált re-
génye. Premióre-bérlet 89. szám.
Sorozatszám: 372.)

Csütörtök d. u. fél 6-kor: Hivatalnok
urak. (Nagyon olcsó mozhely-
árakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20
és 10 lej. Ssz.: 373.)

Csütörtök este 9-kor: Éva grófnő. (Péchy
Erzsinek a budapesti Fővárosi ope-
rette színház primadonnájának ven-
degjátéka. Mérsékelt emelt hely-
árakkal. Bérletszűnetben. Ssz.: 374.)

Péntek d. u. fél 6-kor: A régi nyár. (Nag-
yon olcsó mozhelyárakkal. Jegyek
ára: 50, 40, 30, 20, 10 lej. Ssz. 375.)

Péntek este 9-kor: Alexandra. (Péchy
Erzsi vendégjátéka. Mérsékeltan
emelt helyárakkal. Napi bérlet 40.
szám. A. Ssz.: 376.)

Szombat d. u. fél 4-kor: Hófehérke és a
hét törpe. (Gyermekelőadás nagyon
olcsó mozhelyárakkal. Jegyek ára:
50, 40, 30, 20 és 10 lej. Ssz.: 377.)

Szombat este 9-kor: Zenebona. (Péchy
Erzsi vendégjátékával. Mérsékeltan
emelt helyárak. Premióre bérlet 40.
szám. Ssz.: 378.)

Vasárnap d. u. fél 6-kor: Cigánybáró.
(Operette-repriz nagyon olcsó mo-
zhelyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30,
20 és 10 lej. Ssz.: 379.)

Vasárnap este 9-kor: Három a kis lány.
(Péchy Erzsi vendégjátékával. Napi
bérlet 40. szám. B. Ssz.: 380.)

Hétfő este 9-kor: Szép Helena. (Péchy
Erzsi bucsufőllépése. Mérsékeltan
emelt helyárakkal. Napi bérlet 40.
szám C. Ssz.: 381.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Csütörtökön 3-kor, 5-kor és 7-kor: A tí-
zedik parancsolat (Felebarátod fe-
leségét ne kívánjad).

Pénteken 3-kor, 5-kor és 7-kor: A tíze-
dik parancsolat. (Felebarátod fele-
ségét ne kívánjad).

Vasárnap d. e. 11-kor: Dániel az orosz-
lanketereben. (Mattiné 15 és 10 lejés
hejyárakkal)

Hétfő 3-kor, 5-kor és 7-kor: Hogyan kell
ma férjet fogni? (A legragyogóbb,
legkacagatóbb amerikai filmújdon-
ság. Főszereplő: Marion Davies. Je-
gyek 30 és 20 lej.)

Kedden 3-kor, 5-kor és 7-kor: Hogyan
kell ma férjet fogni?

Szerdán 3-kor, 5-kor és 7-kor: Hogyan

kell ma férjet fogni?
Csütörtökön utóljára, csak egy előadás,
férjet fogni?
ban d. u. 3-kor: Hogyan kell ma
Vasárnap május 12-én d. e. 11-kor:
California. Vadnyugati cow-boy
történet 7 felvonásban. Főszereplők:
Tim Mc. Coy és Carl Dane. Hely-
árak: 15 és 10 lej.

A Nemzeti Színház és a Román Opera
heti műsora:

Szerda este: Lohengrin. (Rabega Vasile
fellépésével.)
Csütörtök este: A boszorkány. (Gyer-
mekelőadás.)

Péntek este: Sámson és Delilla. (Rabega
Vasile fellépésével.)
Szombat este: Szent János éjszakája.

A színházi iroda közleményei:

Ma este: Beszterce ostroma premió-
reje, Mikszáth Kálmán híres regényé-
ből dramatizálta a Beszterce ostromát
Harsányi Zsolt. Mint a Noszly fiu,
ugy a Beszterce ostroma is rendkívüli
siker aratott Budapesten a Vigszínház-
ban. A Beszterce ostromának ma este
lesz nálunk a premióreje.

Péchy Erzs vendégjátéka. Felső-
ként terjedt el annak a híre, hogy a leg-
ünnepeletbb magyar operette-primadon-
na, a fűneményes Péchy Erzs jön le
pár esti vendégjátékra Kolozsvárra. A
pénztár állandóan oszrom alatt áll, mert
Péchy Erzsit mindenki látni akara. A
Péchy Erzs első főllépése holnap este
lesz az Éva grófnőben. Minthogy ezt
az előadást bérletszűnetben tartják
meg, az összes páholyok és zsejlyeszá-
kek is a nembérlő közönség rendelkezé-
sére állanak. A Péchy Erzs második
főllépése pénteken este lesz az Alexan-
drában, harmadik főllépése pedig szom-
baton este a Zenebonában. Vasárnap
este a Három a kis lányban, hétfőn
este pedig bucsuképen a Szép Heléná-
ban lép fel Péchy Erzs.

Ma utóljára: Hogyan kell ma férjet
fogni. Az idel évad egyik legnagyobb
s legvonzóbb film-sikere, a Hogyan kell
ma férjet fogni című nagyon mulaj-
gos vigjáték. Ma utóljára vetítik a Ma-
gyar színházban ezt az újdon-
ságot. Elő-
adások kezdete 3, 5 és 7 órakor. Legdrá-
gabb jegy 30 lej.

Most jelent meg
Zsidó dalok
Eisikovits Miksa
szerzeményei
Kapható az „UJ KELET”
könyvosztályában.

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb
betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej.
Állatkeresőknek 30 százalékos kedvezmény.
Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg
levelet csak egy továbbitunk, ha portó bélyeg
mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Két fiatalember lakást
kaphat azonnalra. —
Ugyanott jó köser házi
koszt kapható esetleg
házakhoz kihordásra.
Plata Unifit 21. Bent
az udvarban, a kapu-
val szemben.

Német nyelvet beszéző
intelligens zsidó leány,
háztartásban is segéd-
kezne, kerestetik. Cím
a kiadóban.

Nyomószerszámok és
egy kis menetvágógép
eladó. Str. Bucovina
21., szuterén.

Komoly leány szü-
ben, trafikban, bodegá-
ban kiszolgáló vagy
hásonál állást vállal.
Cím a kiadóba lát.